

БЕЛАРУСКАЯ МОВА

КОМПЛЕКСНЫ ТРЭНАЖОР

3

КЛАС

ЗМЕСТ

Замацаванне навыкаў пісьма	2
Гукі і літары	6
Слова і яго значэнне	16
Сказ	28
Тэкст	50
Склад слова	68
Часціны мовы	76
Кантрольныя заданні	92
Праваліс слоўнікавых слоў	96

**1. УСТАЎ ПРАПУШЧАНЫЯ ЛІТАРЫ.
РАСТЛУМАЧ ІХ ПРАВАПІС. ПАСТАЎ НАЦІСК.
ЗАПІШЫ СЛОВЫ, ПАДЗЯЛЯЮЧЫ ІХ ДЛЯ ПЕРАНОСУ**

Узор: ма... лівы – маў-лі-вы (3 слагады)

Пада... ю –

ва... новы –

а... тарая –

ары... ле –

а... зы –

а... сяр –

па... мурная –

дэка... сці –

заці... ма –

цым... ля –

пера... ва –

ва... ча –

гер... –

авды... м –

па... днёвы –

тры... мэр –

зба жа -

дз цэй -

шмарка м -

на раат -

в чэрні -

ва ва -

раперат ар -

прываля е -

сця -

а тамат -

з мяя -

в раба -

дара ва -

пэ цё -

бава на -

ату ва -

праму чаны -

вуч ны -

дыкта ва -

сц жыноа -

2. НАЗАВІ АДНЫМ СЛОВАМ

Узор. Ранішняя яда — *снеданне*.

1. Дробнае сучча, галіны _____
2. Жыхар горада _____
3. Снежная бура, завея _____
4. Прыемны пах кветак _____
5. Прамежак часу ў 100 гадоў _____
6. Орган зроку, а таксама сам зрок _____
7. Ільдзіна на рацэ, на моры _____
8. Чалавек, які здзейсніў подзвіг _____
9. Першы месяц каляндарнага года _____
10. Спецыяльная скрынка для пчол _____
11. Запісванне тэксту пад дыктоўку _____
12. Прамежак часу, роўны 60 мінутам _____
13. Надзвычайныя прыродныя здольнасці _____
14. Ападкі ў выглядзе крышталікаў лёду _____
15. Шосты дзень тыдня, перад нядзелай _____
16. Пасажырская платформа на вакзале _____
17. Вялікая ахвота, імкненне да чаго-небудзь _____
18. Вада, якая замерзла і перайшла ў цвёрды стан _____

19. Час перад узыходам сонца; самы пачатак раніцы _____
20. Уся бачная вакол назіральніка прастора, далягляд _____
21. Астатак спілаванага, ссечанага ці зламанага дрэва _____
22. Размова паміж двюма асобамі, абмен рэплікамі _____
23. Падоўжаная скрыначка для ручак і алоўкаў _____
24. Прадмет, які прыносіць яго ўладальніку ўдачу _____
25. Першыя літары прозвішча, імя і імя па бацьку _____
26. Група людзей, аб'яднаных агульнымі інтарэсамі _____
27. Сталовы прыбор для зачэпвання ежы _____
28. Шматкаляровая дугападобная паласа на небе _____
29. Пакрытая пер'ем жывёліна з крыламі і дзюбай _____
30. Участак зямлі, засаджаны дрэвамі і кустамі _____
31. Час сутак ад канца дня да надыходу ночы _____
32. Рыбалоўная снасць — гнуткая доўгая палка, да якой прымацавана лёска з кручком _____
33. Адзінка вылічэння часу, роўная сямі дням, ад панядзелка да нядзелі ўключна _____
34. Расліна з прыгожымі пахучымі кветкамі і са сцяблом, звычайна пакрытым шыпамі _____
35. Буйны драпежнік з кароткай жаўтаватай гоўсцю і пышнай грывай у самцоў _____

5. ПАДБЯРЫ АН ТОНІМЫ ДА ВЫДЗЕ ЛЕННЫХ СЛОЎ У ПРЫКАЗКАХ І ПРЫМАЎКАХ

1. *Ты не шануе чужога, той і не мае.*
2. *Лёгка расвідаць, ды збіраць.*
3. *Па адзежы сустракаюць – па разушы*
4. *цісса, ноччу лісса.*
5. *Не адкладай на заўтра тое, што можна зрабіць*
6. *Выступі самі, а валёсы з'явілі.*
7. *Добрае чувашь далёка, ашча далей.*
8. *Любіш браць, любі і*
9. *Ты ў маладосці добра працуе, той на не швадце.*
10. *Родная старонка – чужая – матчыса.*
11. *Наперад не даведзешся, дзе дзе злучыш.*

12. Думай з вечора, радій з
13. Як добрає, коли новая, а сабарті - коли
14. У разумнай чутарцы розуму набаварыцца,
у _____ - свой згубіць.
15. Лепей вяду піць у радасці, чым мёд
у _____.
16. Ранняя птушка прымае чаробіцы, а
вечы працірае.
17. Дурны не рассудзіць, а _____ не
асудзіць.
18. _____ сцэле, ды мучыць спачыць.
19. Чорнае _____ не стане.
20. Добрае слова лечыць, а лісое
21. Вранны пачатак не а добраму
22. Вялікі целам, ды _____ справай.
23. Лепей трохі зрабіць, чым
набаварыць.
24. Свае грахі за сабой, _____ перад
сабой.

4. ЗАПИШЫ ПАТрэбныя пытальныя словы. АДКАЖЫ НА ПЫТАННІ

Узр. У якім парадзе (вёсцы) ты жывеш? –

Я жыву ў вёсцы Забегі.

1. _____ сёння дзякуемы? –

2. _____ птушка лічыцца сімвалам
Беларусі? –

3. _____ імя ў тваёй матулі? –

4. _____ такое астрадр? –

5. _____ словамі мы варытаемся пры
радзітанні? –

6. _____ аветы табе падабаюцца? –

7. _____ літар у беларускім алфавіце? –

8. вясковы Увяслай Брацкіслававіч? -
9. ты паедзеш летам? -
10. пачынаецца навучальны год? -
11. назваецца мова, на якой размаўляюць беларусы? -
12. літары няма ў рускім алфавіце? -
13. ў цябе дзень нараджэння? -
14. ног у павука? -
15. дапамажеш ты бачковам? -
16. гародніна і садавіна расце ў Беларусі? -